

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Рівненського ліцею №11

_____ **Л.О. Синяк**

«___» _____ **2023 р.**

Індивідуальний навчальний план
для учнів 5-х класів,
які здобувають освіту за індивідуальною формою навчання (сімейна, екстернат)
на 2023 – 2024 навчальний рік

Предмет вивчення: « Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас»

Рекомендований підручник: <https://pidruchnyk.com.ua/1668-vstup-do-istorii-5-klas-shchupak-2022.html>

Навчальна програма: план складено згідно модельної навчальної програми Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти (автори Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я.) «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795)

Рекомендоване навантаження: I семестр – 1 година, II семестр – 1 година

Терміни написання підсумкових семестрових контрольних робіт:

I семестр 11.12.2023 – 22.12.2023

II семестр 20.05.2024 – 31.05.2024

Зміст навчального предмета	Очікувані результати навчання
Вступ	
Предмет шкільної історії. Засоби пізнання історії учнями/ученицями.	Знання: • що вивчає предмет «Історія» у школі. Уміння: • уміє користуватися засобами, за допомогою яких вивчається історія у школі. Ставлення: • розуміє значення вивчення історії для розвитку особистості як активного члена суспільства
Розділ I. Науки, що вивчають минуле	
Історія людини й родини – частина історії України.	Знання: • понять «історія», «археологія», «археологічна культура», «етнографія», «фольклор», «історичне

<p>Історія як наука про розвиток людства.</p> <p>Допоміжні історичні дисципліни.</p> <p>Історичні дослідження як діалог наук (методи природничих наук у історичних дослідженнях)</p> <p>Джерела історичної інформації. Види історичних джерел. Критичний аналіз джерел історичної інформації.</p> <p>Значення археології для дослідження минулого.</p> <p>Як працюють археологи.</p> <p>Культурний шар та археологічна культура</p> <p>Минуле світу в археологічних пам'ятках.</p> <p>Археологічні скарби України.</p> <p>Трипільська культура</p> <p>Писемні пам'ятки та їх дослідження.</p> <p>Найвидатніші писемні пам'ятки людства.</p> <p>Етнографічні дослідження.</p> <p>Фольклор як історичне джерело.</p> <p>Сучасні історичні джерела (фото, відео, аудіо)</p>	<p>джерело», «допоміжні історичні дисципліни»;</p> <ul style="list-style-type: none"> • назв і предметів вивчення допоміжних історичних дисциплін; • розуміє значення історії та допоміжних історичних дисциплін для вивчення та розуміння минулого; • способи нагромадження та пошуку інформації на історичну тематику • час існування та характерні риси найвідоміших археологічних пам'яток світу та України. <p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розрізняє історичний факт, час, простір, історичні події та явища, наводить відповідні приклади; • з допомогою вчителя виявляє, розрізняє причини і приводи, результати і наслідки історичних подій, явищ, процесів; • розрізняє історичні джерела за видами (матеріальні/ нематеріальні, первинні/ вторинні, текстово-візуальні тощо); • розуміє різницю між археологічною пам'яткою, культурним шаром та археологічною культурою; • наводить приклади історичних пам'яток та інших проявів присутності минулого в сьогоденні – топоніміка, лексика, фольклор, соціальні практики тощо; • за допомогою вчителя використовує пошукові системи та добирає інформацію/інформаційні джерела на історичну тематику за заданими критеріями; • за допомогою пам'ятки здійснює простий аналіз історичного джерела; називає характерні риси / ознаки артефакту (музейного об'єкта), писемного та візуального джерела; • за наданим алгоритмом аналізує медіатекст історичного змісту; • пояснює і доцільно застосовує терміни, поняття, які вжито в запропонованих джерелах, дізнається значення незнайомих слів за допомогою словників, пошукових систем; • за допомогою пам'ятки формулює закриті та відкриті запитання щодо достовірності інформації з різних джерел <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • усвідомлює себе частиною родини, народу, громадянства держави, людської спільноти в цілому; • виявляє повагу й любов до історії рідного села, міста – своєї Малої Батьківщини; • усвідомлює важливість вивчення історії України як невід'ємної важливої складової всесвітньої історії. • має потребу в неупередженому аналізі джерел історичної інформації.
--	---

Розділ II. Історичний час і простір

Розвиток уявлень про лічбу часу в народів світу та на теренах України.

Одиниці вимірювання історичного часу (ера, тисячоліття, століття, рік). Лічба часу в історії.

Способи упорядкування хронологічних даних: лінія часу, хронологічна таблиця, синхронізована таблиця.

Історія приладів для вимірювання часу. Розвиток систем літочислення. Літочислення в сучасному світі.

Історія світу та України на лінії часу.

Історична карта (мапа). Навчальна історична карта, атласи, контурні карти. Правила роботи з контурною картою.

Розвиток уявлень людини про світ.

Знання:

- знає одиниці вимірювання часу, поняття «хронологія», «історичний час», «рік», «століття», «тисячоліття», «ера», «календар», «літочислення», «історична карта», «атлас», «легенда карти»;
- знає хронологічні межі та характерні ознаки історичних періодів розвитку людства; історичних періодів історії України;
- усталені символи умовних позначень на історичній карті.

Уміння:

- розрізняє системи літочислення, пояснює їх на прикладах;
- установлює послідовність історичних подій за допомогою лінії часу;
- за визначеним вчителем алгоритмом розташовує події у хронологічній послідовності, укладає хронологічну та синхронізовану хронологічну таблиці;
- виокремлює основні елементи карти, сталі та змінні об'єкти карти та пояснює їх значення;
- співвідносить дані карти з іншими джерелами інформації (розповідь учителя, текст книжки тощо);
- визначає на карті положення географічних об'єктів, культурно-історичних пам'яток, місця історичних подій;
- позначає розміщення об'єктів на контурній карті, прокладає уявні маршрути, визначає відстані;
- показує на історичній карті/ позначає на контурній карті території розселення українців у світі упродовж історії.

Ставлення:

- розуміє суть тяглості історичного процесу;
- усвідомлює важливість правильного визначення історичного часу для розуміння логіки історичних процесів;
- розуміє, що історія українського народу, України є невід'ємною складовою світового історичного процесу

<p>Історичний простір на картах упродовж історії. Українські землі на картах упродовж історії. Території розселення українців у світі</p>	
---	--

Розділ III. Історична наука й історична пам'ять

<p>Становлення історичної науки.</p> <p>Описи історії в донаукові часи (від давнини до XVII ст.).</p> <p>Становлення історії як науки. Наука історія на сучасному етапі.</p> <p>Історичні дослідження на теренах України. Видатні українські історики. Музеї та архіви.</p> <p>Історична пам'ять. Культура пам'яті. Формування історичної пам'яті.</p> <p>Міфи в історії. Усна історія.</p> <p>Історія України в пам'ятках і пам'ятниках.</p>	<p>Знання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • зміст понять «історична пам'ять», «міф»; • імена видатних вчених-істориків світу та України від давнини до сучасності; • провідні музеї та архіви світу і України історичного профілю. <p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • пояснює різницю між музеєм та архівом; • розрізняє за видами й характеризує за простим алгоритмом історичні пам'ятки і пам'ятники; • використовує в поясненнях інформацію з різних джерел, зокрема медіатексти та відеоматеріали, усні історичні свідчення, музейні експозиції, власні спостереження; • з допомогою вчителя застосовує критерії визначення достовірності інформації та розпізнає прості прояви маніпулювання історичною інформацією на конкретних прикладах • усвідомлює суспільну значущість збереження історичної спадщини для успішного розвитку України; • розуміє суспільну значущість об'єктивних і неупереджених історичних досліджень; • пишається історичною спадщиною України та рідного краю; турбується та доглядає за історичними пам'ятками та пам'ятниками в рідному краї
---	---

<p>Види пам'яток і пам'ятників. Пам'ятки історії рідного краю</p>	
<p>Розділ IV. Розвиток людства упродовж історії</p>	
<p>Поява і розселення людини на Землі. Перші люди на українських теренах.</p> <p>Періодизація історії людства від давнини до сучасності (оглядово). Історія України в контексті світових подій. Визначні історичні постаті.</p> <p>Людина і довкілля протягом історії: господарювання, проблема ресурсів. Людина як частина природи.</p> <p>Людина в спільноті. Розвиток людських спільнот від первісних громад до держави. Особистість, сім'я, родина, громада. Родове дерево.</p> <p>Народи, етноси та нації. Народи, які проживають на теренах України.</p> <p>Розвиток системи регулювання суспільних</p>	<p>Знання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розуміє зміст понять «народ», «етнос», «нація», «раса», «табу», «мораль», «цінності», «закон», «державна», «демократія», «республіка», «монархія», «деспотія», «релігія», «міфологія», «атеїзм»; • час появи людини на Землі та на українських теренах; • хронологічні рамки та характерні ознаки історичних періодів всесвітньої історії та історії України; • сучасні стандарти прав людини; документи, що їх визначають; • способи захисту прав людини в сучасному світі <p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • за допомогою навчальної пам'ятки формулює запитання щодо можливого впливу тих чи інших подій на життя суспільства, окремих груп людей; • співвідносить за найпростішими ознаками документи, артефакти (музейні об'єкти) й ілюстративний матеріал з історичним періодом; • за алгоритмами виконує навчальні завдання, що передбачають оперування навичками локалізації історичних подій та явищ у часі й просторі; • наводить приклади впливу діяльності людини на навколишнє середовище в часі і просторі, взаємодії людини та природи; • формулює судження про вчинки історичних осіб та сучасних діячів, події, явища, процеси з урахуванням отриманих знань та власного досвіду; • розрізняє та ідентифікує локальні, регіональні, національно-культурні спільноти, співвідносить себе з ними; • описує життя і побут народів, що населяють Україну; • обґрунтовує важливість поваги прав людини всіма людьми та необхідності захищати права людини і громадянина та дотримуватися обов'язків громадянина; • аргументує потребу спільних правил і законів, а також

<p>відносин: табу, мораль, цінності, закони.</p>	
<p>Становище чоловіків, жінок і дітей на різних етапах історії. Права та обов'язки людини.</p> <p>Права людини у правових пам'ятках людства й України. Як захистити свої права в сучасному світі.</p> <p>Світогляд, наукові знання та художня культура людства. Міфологія та релігія. Атеїзм. Освіта та передача досвіду від покоління до покоління впродовж історії</p>	<p>необхідність їх дотримуватися</p> <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • відчуває гордість за славетні сторінки історії України, видатних історичних діячів українського й інших народів, що проживають на теренах України; • усвідомлює необхідність відповідального господарювання та споживання; пропонує конкретні механізми і діє для збереження навколишнього середовища; • поводить з повагою до прав інших осіб; налагоджує конструктивну взаємодію з іншими людьми; • визнає відповідальність за свою поведінку, якщо вона призводить до порушення гідності інших людей чи до неможливості реалізації їх прав
<p>Узагальнення до курсу. Значення історичної науки для поступу людства. Уроки історії</p>	